

Afdeling	: R&E - Algemeen	Raadsvoorstel: DJ-1489718
Naam opsteller voorstel	: Tjalle Fijlstra T.Fijlstra@weert.nl / 0495-575354	Zaaknummer: 1489707
Portefeuillehouder	: Ing. H.J.W.M. (Henk) van de Loo	

Onderwerp

Transitievisie Warmte.

Voorstel

1. Kennis te nemen van het achtergrondrapport behorend bij de Transitievisie Warmte
2. De Transitievisie Warmte vast te stellen

Inleiding

In Weert worden stappen gezet naar een energieneutrale samenleving. De Weerter Routekaart Energietransitie geeft de richting aan en met het actieplan voor 2021 en 2022 worden de eerste concrete stappen gezet. Een concrete actie uit het actieplan is het opstellen van een Transitievisie Warmte. De Transitievisie Warmte geeft aan hoe de gemeente vorm geeft aan de omschakeling van aardgas naar hernieuwbare energiebronnen voor het verwarmen en koelen van alle woningen en gebouwen.

De Weerter Routekaart Energietransitie geeft middels de kernwaarden Eerlijk, Kansrijk en Groen, en een viertal strategische doelen, richting aan de lokale energietransitie. De Transitievisie Warmte kan gezien worden als een uitwerking van de Weerter Routekaart Energietransitie, namelijk voor wat betreft het onderdeel verwarmen en koelen van woningen en gebouwen.

De Transitievisie Warmte is gebaseerd op een technische en sociaal-maatschappelijke analyse en daarnaast op gesprekken met diverse stakeholders. Hierbij is gebruik gemaakt van een aantal basis strategieën zoals deze ook aan de raadscommissie R&E zijn gepresenteerd op 15 mei 2021. Het gaat hierbij zowel om individuele strategieën (all-electric en groengas) als om collectieve strategieën op basis van bijvoorbeeld restwarmte.

Bijgevoegd vindt u de Transitievisie Warmte en bijbehorend achtergrondrapport waarin uitgebreid wordt ingegaan op de toekomstige warmtevoorziening.

Beoogd effect/doel

Nadere uitwerking van de Weerter Routekaart Energietransitie voor het gedeelte dat betrekking heeft op het verwarmen en koelen van gebouwen.

Argumenten

- 1.1 *Aansluiten bij amendement betreffende kennisnemen achtergrondrapport*
In de vorm van een amendement heeft de raad zich op 6 oktober 2021 uitgesproken om bij besluitvorming een splitsing te maken tussen de

daadwerkelijke visie en het bijbehorende achtergrondrapport met onderbouwing. In aansluiting op dit amendement wordt de raad gevraagd het achtergrondrapport voor kennisgeving aan te nemen. De Transitievisie Warmte is gebaseerd op de onderbouwing uit het rapport.

2.1 *Nadere uitwerking van de Weerter Routekaart Energietransitie*

De Transitievisie Warmte is een uitwerking van de Weerter Routekaart Energietransitie. De visie geeft een concretere invulling aan het doel aardgasvrij-proef van de Weerter woningen en gebouwen en het doel dat voor ieder gebouw duidelijk is hoe deze middels een hernieuwbare energiebron gevoed kan worden. Op basis van de Transitievisie Warmte kan betere sturing plaatsvinden en kan het actieplan behorend bij de Weerter Routekaart Energietransitie de komende jaren worden bijgesteld.

De visie is in lijn met de uitgangspunten uit de Weerter Routekaart Energietransitie. Dat betekent dat op korte termijn de focus blijft op isoleren en ventileren van woningen en gebouwen. De Transitievisie Warmte leidt wel tot het inzicht dat er diversiteit kan zijn in mate van isolatie, kierdichting en ventilatie.

2.2. *Hybride warmtepomp naast inzet op isoleren*

Behalve het inzetten op isoleren is het aanjagen van hybride warmtepomp als deeloplossing interessant. Deze oplossing is voor heel veel woningen en gebouwen een betaalbare deeloplossing en heeft geen consequenties voor een eventuele later toegepaste strategie.

2.3 *Verplichting van het Rijk*

In het klimaatakkoord heeft het Rijk voor elke gemeente de verplichting opgelegd om uiterlijk in 2021 een Transitievisie Warmte op te stellen. Het Rijk heeft geen format of randvoorwaarden meegegeven. Gemeenten zijn vrij om eigen invulling te geven aan de wijze waarop overgestapt kan worden van aardgas naar hernieuwbare energiebronnen voor het verwarmen en koelen van woningen en gebouwen.

Het klimaatakkoord geeft aan dat Nederland uiterlijk in 2050 CO₂ neutraal is. Weert heeft met de Weerter Routekaart Energietransitie de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Dat wil onder andere zeggen dat er geen aardgas (gas uit fossiel energiebronnen, dus niet groengas en waterstof) meer wordt verbrand.

2.4 *Randvoorwaarden nog bepalen*

Uit de Transitievisie Warmte volgt dat het ontsluiten van restwarmte in Weert potentie heeft als alternatief voor aardgas. De gemeente zal hier nadere standpunten voor moeten innemen, betreffende de randvoorwaarden (betaalbaarheid, beschikbaarheid, duurzaamheid, eigenaarschap, etc.) en de rol van de gemeente.

2.5 *Wensen en bedenkingen van de Raad zijn verwerkt*

Op 6 oktober 2021 heeft de raad een viertal wensen en bedenkingen kenbaar gemaakt. Deze hebben allemaal in de definitieve versie een plek gekregen. Hieronder staat hoe ermee om is gegaan.

- **Energiemix**

De raad gaf aan dat zij graag ziet dat in de definitieve Transitievisie Warmte wordt opgenomen dat waterstof en kernenergie deel uit kunnen maken van de toekomstige energiemix. Deze twee vormen waren reeds impliciet onder innovaties meegenomen en zijn in de definitieve versie expliciet benoemd. Wel dient de nuancering te worden meegenomen dat beide technieken nog in ontwikkeling zijn en op korte en midden lange termijn (< 10 jaar) geen oplossing bieden.

Verder dient opgemerkt te worden dat kernenergie op zich geen techniek is om een woning te verwarmen: het is een techniek om elektriciteit op te wekken. Elektriciteit is vervolgens een bron voor warmtepompen. Een tweede mogelijke manier om kernenergie in te zetten is als bron voor een warmtenet. Net als bij gas- en kolencentrales komt bij het opwekken van stroom met kernenergie veel warmte vrij. Deze restwarmte is een mogelijke collectieve warmtebron, mits de bebouwing maximaal enkele kilometers van de centrale af staat.

Verder vraagt de raad om in nog vast te stellen beleid nadere duiding te geven aan de begrippen 'beste oplossing en passende oplossing', inclusief welke technische analyse daarbij is toegepast. Het achtergrondrapport ging hier reeds op in en dit is in de definitieve versie verder uitgewerkt, zie paragraaf 3.1. Bij de uitwerking van deze visie, bijvoorbeeld in wijkuitvoeringsplannen, zal de gekozen oplossing(en) per situatie nader onderbouwd dienen te worden.

- **Woonlastenneutraal**
in de definitieve versie van de Transitievisie Warmte is opgenomen dat bij de warmtetransitie woonlastenneutraliteit uitgangspunt is. Dit betekent dat de woonlasten voor huishoudens gelijk of lager moeten zijn dan in de "bestaande" situatie. Hierbij aangetekend dat de bestaande situatie ook voor discussie vatbaar is. Immers de actuele ontwikkelingen wat betreft energieprijzen laten zien dat de bestaande situatie ook onzekerheden met zich meebrengt. De kernwaarde "eerlijk" geeft al aan dat iedereen in Weert die mee wil doen ook mee kan doen. We gaan minimaal voor een betaalbare energietransitie en zien zelfs kansen om financieel voordeel te halen voor de inwoners uit de energietransitie. Woonlastenneutraliteit wordt in de transitievisie warmte nu expliciet benoemd.
- **Energiearmoede**
in de definitieve versie van de Transitievisie Warmte is opgenomen dat er, voor zover vallend binnen de gemeentelijke bevoegdheden, beleid zal worden ontwikkeld ter voorkoming van energiearmoede als gevolg van de warmtetransitie in Weert. En sterker nog, dit beleid is er al. De Weerter Routekaart Energietransitie is onder andere ontwikkeld om de energiearmoede te verkleinen in de toekomst (Eerlijk, Kansrijk en Groen). Goed voorbeeld is het zonnedak op de bedrijfshal van Nering Bogel, waarvan alle opbrengsten naar inwoners met een smalle beurs gaan.
- **Warmtenet**
In de Transitievisie Warmte is expliciet opgenomen dat er geen onomkeerbare stappen zullen worden ondernomen met betrekking tot de aanleg van één of meerdere warmtenetten alvorens de raad daarvoor expliciet haar goedkeuring heeft gegeven, evenzo voor de financiering van warmtenetten.

Overigens is uit de analyse gebleken dat een warmtenet op de aangegeven locaties het meest betaalbare duurzame alternatief is voor aardgas. Dat betekent niet dat een warmtenet automatisch goedkoper is dan gasgestookte combiketels, maar het betekent wél dat een warmtenet goedkoper is dan andere CO₂-neutrale alternatieven, zoals warmtepompen, hybride warmtepompen en groengas.

Kanttekeningen en risico's

Er is niet één totale oplossing, maar een mix van hernieuwbare bronnen zal leiden tot een optimale toekomstige energievoorziening. Het is daarmee ook belangrijk om binnen de bestaande gebouwde omgeving niet te snel afscheid te nemen van het gasnet, maar deze anders te gebruiken. Wel dient rekening te worden gehouden met het feit dat alternatief hernieuwbaar gas beperkt beschikbaar is.

Financiële gevolgen

De verwachting is dat de werkzaamheden, met betrekking tot het actieprogramma Transitievisie Warmte (met uitzondering van de warmtenetverkenner), binnen de bestaande capaciteit kan worden uitgevoerd. Het resterende budget dat in de reserve energietransitie geormerkt is voor de Transitievisie Warmte (ca. € 20.000) wordt ingezet voor inhuur van een warmtenetverkenner, zie verder bij uitvoering. Indien de resultaten van de warmtenetverkenner aanleiding geven tot een structurelere aanpak, zal hiervoor op termijn dekking worden gezocht. De verwachting is dat er vanuit het Rijk extra budget t.b.v. de energietransitie beschikbaar komt. In welke mate en op welke termijn is nog niet duidelijk.

Indien van toepassing zal de gemeenteraad hierover een voorstel worden gedaan.

Uitvoering/evaluatie

Deze visie leidt tot een aantal aandachtspunten bij uitvoering van acties ten behoeve van de energietransitie. Geborgd dient te worden dat projecten en initiatieven in lijn met de visie plaatsvinden. Tijdens de ontwikkeling van de Transitievisie Warmte is dit bij diverse projectleiders en ambtenaren van de afdelingen R&E en OG reeds onder de aandacht gebracht. De transitievisie is input voor de omgevingsvisie.

Verder zal er onderzocht moeten worden onder welke randvoorwaarden collectieve energie-infrastructuur kan worden ontwikkeld, die niet onder regulatie van bestaande wetgeving valt (bijvoorbeeld warmtenetten, hernieuwbaar gas (o.a. waterstof) en energieopslag). Hiervoor wordt voorgesteld om een warmtenetverkenner in te zetten. Daarnaast zal moeten worden bepaald welke rol de gemeente hierin aanneemt.

Verder kan er specifiekere invulling worden gegeven aan de term aardgasvrij-proof. Zo is onderscheid te maken in mate van isolatie in verschillende delen van Weert. Bovendien is het inzicht gekomen dat inzetten op hybride warmtepompen voor bijna alle gebouwen een goede deeloplossing kan zijn.

Communicatie/participatie

De visie is gebaseerd op technische en sociaal-maatschappelijke analyses en tevens op gesprekken met diverse stakeholders. Met de energietransitie krijgt iedereen te maken, elke inwoner, ondernemer en organisatie. Er wordt momenteel er een communicatiestrategie ontwikkeld t.b.v. de energietransitie in zijn algemeenheid. Deze wordt binnenkort ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. In deze communicatiestrategie is ook de Transitievisie Warmte meegenomen.

Bijlagen

- Definitieve Transitievisie Warmte Weert
- Achtergrondrapport Transitievisie Warmte Weert

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,

secretaris,	de burgemeester,
drs. M.J.M. Meertens	mr. R.J.H. Vlecken

